

۱۴۷۱۵۸

بر نام آن که جان را فطرت آموخت

کاروراهنمای

علوم تجربی

پنجم ابتدای

زیر نظر و با مقدمه: دکتر شاکری (شاگردی)

تیزهوشان

سرشناسه: فلاح، مریم، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور: کار و راهنمای علوم تجربی پنجم ابتدایی کنکور تیزهوشان
مریم فلاح
زیر نظر و با مقدمه: دکتر مهدی شاگردی (شاکری)
مشخصات نشر: تهران: تیزهوشان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۷۸ ص.: مصور؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۸۹-۵۸-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا مختصر
شناخته افزوده: فلاح، مریم، ۱۳۵۲ -
شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۰۲۸۰۹

مركزى تهران: ۶۱-۲۲۸۷۲۱۶۰ ۲۱-۲۲۲۲۲۴۴

دفتر بخش و توزیع کتاب تهران: خیابان انقلاب / خیابان کارگر جنوبی / روبه‌روی پاساژ مهستان / بن‌بست سروود / پلاک ۸ / واحد ۱

۶۶۹۷۲۸۵۴-۶۰۹۶۰۱۷۵

صندوق پستی تهران: ۱۴۵۵-۱۶۵۰۰ فکس: ۶۶۹۷۲۸۵۴

www.Tizhoshan.ir

نام کتاب: کار و راهنمای علوم تجربی پنجم ابتدایی کنکور تیزهوشان

پدیدآورنده: مریم فلاح

زیر نظر: دکتر مهدی شاگردی (شاکری)

ناشر: تیزهوشان

ویراستار ادبی: تیزهوشان

واژه‌نگاری و صفحه‌آرایی: تیزهوشان

شمارگان: ۵۰۰

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: سرمدی / عطف

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵ / دورنگ / رحلی

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

کلیه‌ی حقوق این اثر متعلق به ناشر بوده و هرگونه نسخه‌برداری و تکثیر از کل یا جزء آن براساس قانون نشر مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی پیگرد قانونی دارد.

تقدیم به اولیای محترم آموزشی و مدیران و مادران

اگر به شما بگویند، «فرزند شما تیزهوش است» چقدر خوشحال می‌شوید؟ البته شاید خلاف آن، یعنی شنیدن این که شما دارای فرزندی با توان هوشی پائین هستید، سبب نگرانی خاطر شما شود!

بسیار اتفاق می‌افتد که علائق و عواطف مادرانه یا پدرانه‌ی ما، بر واقعیت‌های وجودی فرزندان غالب می‌شود و بدون اطلاع از معیارهای لازم، آنان را افرادی خارق‌العاده به حساب می‌آوریم. و برعکس؛ در مواردی عدم انطباق اعمال و رفتار فرزندانمان با بعضی از انتظارات ذهنی ما که معمولاً جنبه‌ی مقایسه‌ای هم دارد، باعث مشکلاتی برای بچه‌ها می‌شود. بدون شک، داشتن اطلاعاتی هرچند کلی درباره‌ی مقوله‌ی هوش و تیزهوشان می‌تواند، بسیاری از سؤال‌ها و نگرانی‌هایمان درباره‌ی فرزندانمان را برطرف کند.

هوش، تیزهوش و فرضیه‌ی هوش چندگانه:

هوش، از واژه‌ها و مفاهیمی است که ارائه‌ی تعریف واحدی برای آن سال‌ها مورد بحث روانشناسان بوده و با توجه به پیچیدگی‌ای ابعاد وجودی انسان، از جنبه‌های مختلفی تعریف شده است.

اگرچه ارائه‌ی تعریف واحدی از هوش سال‌ها به طول انجامید، اما در بیانی ساده و اجمالی می‌توان این چنین بیان داشت که «هوش مجموعه‌ای از توانمندی‌های وجودی هر انسان است که به صورت سازگاری با محیط نمایان می‌شود».

ما با هوش به حل مسائل و ارائه‌ی راه‌کارهایی در زندگی گاه‌به‌گاه بروز نوآوری و خلق آثار هنری می‌پردازیم. در سخنوری و ایجاد ارتباطات اجتماعی و همین‌طور برای پاسخ به چرایی که در ذهن‌مان پدیدار می‌شود، به محیط اطراف رخ می‌دهد، نیز از هوش خود استفاده می‌کنیم. با این تعریف و تفصیل، اصطلاح تیزهوش و نخبه به افرادی اطلاق می‌شود که در توانایی‌های یاد شده، برجستگی بیشتری داشته باشند.

تحقیقاتی که در طی سالیان اخیر درباره‌ی واژه‌ی هوش به‌عمل آمد، سبب پدید آمدن نظریات مختلفی شده است: از جمله این که زمانی تصور می‌شد، هوش هر فرد کاملاً ارثی است و تأثیرات محیطی در آن نقشی ندارند، اما با گذشت زمان و تحقیقات به این نتیجه رسیده‌اند که در میزان بروز توان هوشی هر فرد، علاوه بر ارث، محیط هم بسیار مؤثر است. هرچند میزان نقش هر کدام قابل تأمل است، اما واقعیت این است که نقش محیط (اعم از خانواده/ مدرسه/ محیط اجتماعی)، علاوه بر آن که می‌تواند نقش مؤثری در بروز استعدادها داشته باشد، به همان اندازه نیز می‌تواند به‌صورت مهار استعدادهای بالقوه اثرگذار باشد.

بدین سبب، لازم است در اظهار نظر توان ذهنی فرزندانمان مراقب باشیم، معیار سنجی آن‌ها را محدود به یک بُعد از هوش مثل هوش ریاضی و منطقی نکنیم. چرا که با فرضیه‌های قابل تأمل امروز و موضوع هوش چندگانه (ریاضی منطقی/ فضایی هنری/ جسمانی حرکتی/ درون فردی/ اجتماعی و هوش کلامی) چنین برخوردی منطقی نخواهد بود.

تیزهوشان و تاریخچه‌ی جهانی آن؛

تیزهوش‌ها همان‌هایی هستند که در طول تاریخ همیشه توجه بسیاری را به خود جلب کرده‌اند. چنانچه کنفوسیوس در چین و افلاطون در یونان به این قشر توجه ویژه‌ای داشته‌اند. افلاطون معتقد بود باید به افراد نخبه فلسفه آموزش داد و مسئولیت‌های حکومتی را به آن‌ها سپرد.

هم‌چنین، توجه به افراد نخبه و سرآمد و شروع جداسازی انجام آموزش‌های ویژه به کودکان تیزهوش به بیش از یک قرن پیش باز می‌گردد، چنانچه براساس مستندات تاریخی، اولین مدرسه‌ی تیزهوشان به‌طور رسمی در اوایل قرن بیستم در آمریکا پایه‌گذاری شد و سپس در دیگر کشورها توسعه یافت.

جالب آن است بدانید، در همان سال‌ها مطالعات و تحقیقات بسیاری در رابطه با عملکرد و میزان تأثیر این افراد انجام گرفت. از جمله در یک پروژه‌ی تحقیقاتی که بررسی ۱۵۰۰ تیزهوش ۱۰ ساله را چهل سال پیگیری کرد، نتایج ارزنده‌ی از اثرات این قشر در پیشرفت علم و صنعت و تکنولوژی در کشور آمریکا به‌جای گذاشت و از آن پس همچنان نوع توجه به آن‌ها بسیار ریزینه‌تر شد.

لازم است بدانید، عده‌ای پیشرفت آمریکا را تا حد زیادی مرهون تفکر و توجه به همین افراد می‌دانند.

در حال حاضر در بیش‌تر کشورهای پیشرفته، بودجه‌ی خاصی را برای تربیت کودکان نخبه در نظر می‌گیرند.

ایران و استعداد‌های درخشان

در کشور ما تاریخ تأسیس استعداد‌های درخشان به قبل از انقلاب اسلامی برمی‌گردد، آن هم محدود به تهران و سپس مشهد و کرمان، اما بعد از انقلاب، در پی توجه بیش‌تر به همت مسئولان وقت، این مراکز تحت نام "سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان" (سمپاد) به‌طور کمی گسترش یافت، چنانچه علاوه بر مراکز استان‌ها در بعضی از شهرستان‌ها که دارای شرایط لازم بودند، این مراکز تشکیل گردیده است.

در حال حاضر در کشور ما معدل بالا در پایه‌های تحصیلی چهارم ابتدایی و دوم راهنمایی به‌ترتیب جهت حضور در آزمون ورودی مقاطع راهنمایی و دبیرستان پیش‌شرط لازم در نظر گرفته شده است. نکته‌ی قابل تأمل آن‌که شرایط پذیرش ورود به مراکز سمپاد در ایران، معیار پیشرفته‌ی تحصیلی بودن است؛ که این جای تأمل دارد، چنان‌چه در معیار پیشرفته‌ی تحصیلی، باید در نظر داشته باشیم که: هرچند بیش‌تر تیزهوش‌ها، پیشرفته‌ی تحصیلی هستند، اما هر پیشرفته‌ی تحصیلی الزاماً تیزهوش نیست!

هر چند حجم بالای متقاضی و ظرفیت محدود این مراکز را در انتخاب این نوع سنجش نباید از نظر دور داشت. همچنین قابل ذکر است متأسفانه در حال حاضر در کشور ما مقطع ابتدایی مراکز استعداد‌های درخشان وجود ندارد.

نکته‌ی قابل تأمل، ...

از موارد مهمی که امروزه در سیستم های ترین آموزشی دنیا در نظر گرفته می‌شود توجه به بُعد «عکس حلقی» بچه‌هاست. بر این مبنا، سال‌هاست ایجاد آرامش و تنش‌زدایی از بچه‌ها، در محله‌های آموزشی از معیارهای قابل توجه آموزش کودکان سرآمد است. امید است ان‌شاءالله در کشور ما هم این تفکر هر چه بیشتر عملی گردد.

درباره‌ی کتاب حاضر؛

کتاب حاضر که بر مبنای آخرین تغییرات کتاب‌های دسی پنجم ابتدایی پدید آمده، اثری جامع و ارزشمند است که در تابستان ۱۳۹۵ توسط یکی از مدرسین و مؤلفین باتجربه و کاملاً آشنا به نیاز دانش‌آموزان، بر تلاش و مشتاق حضور در آزمون‌های مدارس استعداد‌های درخشان (تیزهوشان) تألیف گردیده است.

این کتاب می‌تواند به عنوان یک مرجع پر محتوای آموزشی در برنامه آزمایشی، برای کلاس‌های تیزهوشان مورد استفاده معلمان اولیا و دانش‌آموزان قرار گیرد.

همچنین به اطلاع می‌رسد "مجموعه کتاب‌های پنج جلدی ۱۳۹۵ آزمون ورودی سمپاد" پایه پنجم که به همراه یک "نسخه حل‌نامه تیزهوشان" هر کتاب می‌باشد از سوی انتشارات تیزهوشان در سال تحصیلی جاری انتشار یافت...

شاد و سربلند باشید.

دکتر مهدی شاکردی (دکتر شاگری)

تهران/ شهریور ۱۳۹۵

فهرست

۶	درس اول (زنگ)
۹	درس دوم (ماده تغییر می کند)
۱۳	درس سوم (رنگین کمان)
۱۸	درس چهارم (برگی از تاریخ زمین)
۲۲	درس پنجم (حرکت بدن)
۲۶	درس ششم (چه خبر؟ (۱))
۳۱	درس هفتم (چه خبر؟ (۲))
۳۴	درس هشتم (کارها آسان می شود (۱))
۳۸	درس نهم (کارها آسان می شود. (۲))
۴۳	درس دهم (خاک با ارزش)
۴۷	درس یازدهم (بکارید و بخورید)
۵۱	درس دوازدهم (از ریشه تا برگ)
۵۵	پاسخ نامه